

PENTRU O ISTORIE A P.E.N. CLUB-ULUI ROMÂN

FOR A HISTORY OF THE ROMANIAN P.E.N. CLUB

DAN HORAȚIU POPESCU

dhpopescu@yahoo.com

Associate Professor PhD,

Partium Christian University, Primăriei Street no. 36, Oradea

Article code 603-219

Abstract: The article aims at presenting new facts and information regarding the beginnings of the Romanian P.E.N. Club in the early 1920s. It is a sequel of a already published first chapter, which had focused on the personality of Marcu Beza, the Romanian diplomat of Aromanian origin who at the time was a consul in London and a Lecturer at King's College. He was also the initiator and founder of the Romanian branch of P.E.N. Club International. The present paper corroborates data from articles, books and letters by him and/or by major Romanian men of letters, such as Emanoil Bucuța, Nicolae Iorga and Vasile Pârvan. They might have not been great writers, however they played both intriguing and significant roles in the process of integrating writers from our country in the international literary circuit. The events referred to in the article and the way these outstanding figures related to them pertain to the socialization component of P.E.N. gatherings. The political dimension is hinted as well in our effort to read beyond the lines of the documents offered to Romanian readers for the very first time, thanks to support given by our collaborators from abroad.

Key words: Romanian P.E.N. Club, Marcu Beza, Romanian writers and international politics in the 1920s

Tatonări

Dacă e să luăm în considerare, în această tentativă de a detecta începuturile P.E.N. Clubul-ui în România, articolul aniversar al lui Emanoil Bucuța din revista interbelică *Boabe de*

Grâu,¹ atunci reținem faptul că Marcu Beza, cel dintâi român care s-a înscris în confrerie, ar fi reușit să îi aducă în Englitera, din partea țării noastre, la o manifestare de gală din 1923, pe I. Al. Brătescu-Voinești și pe M.² Antoniadă. Era la Stratford-pe-Avon, așa cum scrie Bucuța, „în preajma lui Shakespeare”, posibil în aprilie, „preajma” având aici și o valență temporală. Iar câteva luni mai târziu, în noiembrie 1923, același Marcu Beza își vedea eforturile încununare la București, într-o „întâie ședință a PENClubului român, căreia până astăzi n’a mai putut să-i stea o a doua, la fel de măreață.” (Bucuța 1934: 285).

Unele documente oficiale par să îl contrazică, surprinzător, pe cel care ani buni a fost secretarul Clubului P.E.N. din România.³ Așa după cum știm deja, în data de 12 iulie 1922, deci cu aproape un an înainte, Marcu Beza o anunța pe Catherine Amy Dawson Scott, întemeietoarea P.E.N. Clubul-ui Internațional, că în țara noastră luase ființă o filială și că avea și un răspuns pentru John Galsworthy din partea Reginei României. John Galsworthy era președintele în exercițiu, la acea vreme, al organizației, iar Regina Maria urma să aibă, la rândul ei, un rol important în dezvoltarea relațiilor cu cartierul general P.E.N. de la Londra.

O săptămână mai târziu, într-o altă scurtă misivă din 1922, Marcu Beza îi furniza doamnei Dawson Scott numele primului președinte, respectiv al primului secretar al filialei românești: I. Al. Brătescu-Voinești, membru al Academiei Române (indicată ca adresă de corespondență), și V. Pârvan, membru și el al Academiei, dar care putea fi găsit la Muzeul de Arheologie din București. Iar diplomatul conștiincios, care era Marcu Beza, preocupat de imaginea țării sale în presa de limbă engleză, își încheia rândurile cu rugămintea ca „dacă scrisoarea Reginei urmează să apară sau să fie menționată undeva, vă rog să îmi dați de știre.” (Beza, Arhiva P.E.N. Internațional)

La începutul anului următor, pe 25 ianuarie 1923, consulul român își cerea scuze aceleiași doamne Dawson Scott pentru că întârziase cu un răspuns. Era în așteptarea unor informații lămuritoare din partea celebrului istoric Robert Seton-Watson,

¹ Articolul, publicat în 1934 (Anul V), nr. 5, face o amplă trecere în revistă a unui deceniu de activitate P.E.N. în România.

² De ce M. când acesta era cunoscut drept Constantin Antoniadă? Eroare de tipar?

³ Emanoil Bucuța a preluat funcția de secretar al centrului român în 1924.